

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย

THAILAND'S PERSONAL DATA PROTECTION LAW

ดวงพร ปิยวิทย์

TUANGPORN PIYAWIT

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES,

NAKHONRATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY

จังหวัดนครราชสีมา

NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

บทคัดย่อ

ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคลซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของบุคคล เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบหรือสามารถระบุถึงตัวตนของเจ้าของข้อมูลได้ เช่น ชื่อและนามสกุล หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ชื่อบัญชีผู้ใช้งานในเว็บไซต์ต่างๆ หรือข้อมูลทางชีวมิติ เป็นต้น ข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นสิ่งที่กฎหมายควรต้องให้ความคุ้มครอง โดยต้องกำหนดมาตรการหรือหลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะนำข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไปใช้ประโยชน์ เช่น หน่วยงานราชการ ผู้ประกอบการเอกชน หรือบุคคลอื่นใด ซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด เช่น ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องขอรับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวม ใช้ หรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เมื่อการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นเรื่องสำคัญกลุ่มประเทศในสหภาพยุโรป ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือกลุ่มประเทศในประชาคมอาเซียนต่างมีกฎหมายที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะสำหรับประเทศไทยนั้นได้มีแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเริ่มบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และในปัจจุบันได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

คำสำคัญ: ข้อมูลส่วนบุคคล, สิทธิส่วนบุคคล, การคุ้มครอง

ABSTRACT

Personal data is relating to right of privacy which is a fundamental right. Personal data is any information that can identify any individual who is the owner of such information, e.g., name and surname, identification card number, username or account name used in any website or biometric information. Therefore, the protection of personal data becomes one of the important issues. The personal data protection law should regulate any individual or organization that control or process personal data, for example, consent of data object or data owner should be given before collecting, using or processing any personal data by the data controller. Many countries such as EU member countries, USA or ASEAN member countries have enacted their personal data protection law which provides specific protection for personal data object or personal data owner. In Thailand, the concept of personal data protection has been legislated in the constitution since the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540 and currently, personal data is protected specifically under the Personal Data Protection Act B.E. 2562 (PDPA).

Keywords: personal data, right of privacy, protection

บทนำ

หลักการและเหตุผล

สิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล (Right to Privacy) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวมนุษย์ทุกคนและเป็นสิทธิที่กฎหมายได้รับรองไว้ เช่น มาตรา 32 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560¹ รัฐธรรมนูญแห่งประเทศสหรัฐอเมริกาแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 (Fourth Amendment to the United States Constitution)² อนุสัญญายุโรปว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (European Convention on Human Rights/ ECHR)³ เป็นต้น ข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data / Personal Information) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิทธิในความเป็นส่วนตัวของบุคคล เนื่องจากข้อมูลส่วนบุคคลนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารใดอันทำให้ระบุตัวหรืออาจระบุตัวตนของบุคคลธรรมดาซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลได้ นอกจากนี้กฎหมายของบางประเทศได้กำหนดให้เสียงและภาพที่สามารถระบุตัวบุคคลได้เป็นข้อมูลส่วนบุคคลด้วยเช่นกัน ข้อมูลส่วนบุคคลจึงเป็นข้อมูลที่สามารถใช้เชื่อมโยงไปถึงตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้ เช่น ชื่อ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลทางชีวมิติ (เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ เสียง ม่านตา รูปภาพใบหน้า เป็นต้น) ลักษณะทางกายภาพ ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะอาชีพการงาน สิ่งที่อยู่ทางอินเทอร์เน็ต (ชื่อ บัญชีผู้ใช้เว็บไซต์ต่างๆ หรือไอพีแอดเดรส) ข้อมูลเกี่ยวสถานที่อยู่ เป็นต้น

ในปัจจุบันเกิดปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลที่มีความเสี่ยงต่อการถูกขโมยตัวตนเพื่อใช้ก่ออาชญากรรม การถูกนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประมวลผลข้อมูลเพื่อใช้ในการแสวงหาประโยชน์เช่น ในต่างประเทศได้มีกรณีของบริษัทที่ปรึกษาด้านการเมือง เคมบริดจ์ อนาลิติกา (Cambridge Analytica) นำข้อมูลของผู้ใช้เว็บไซต์เฟซบุ๊กไปใช้วิเคราะห์เพื่อการโฆษณาการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2016 โดยที่เจ้าของข้อมูลไม่ได้ให้ความยินยอม (BBC News, 2018) การขายข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ทางการตลาดหรืออื่นๆ เช่น การซื้อขายข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นคู่ค้าหรือบริษัทในเครือ โดยปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมักจะเป็นกรณีของการนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภคไปใช้ประโยชน์ทางการตลาดหรือการเสนอขายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เมื่อผู้บริโภคสมัครใช้บัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ ทางธนาคารมักจะให้ผู้บริโภคลงลายมือชื่อในเอกสารให้ความยินยอมเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น หมายเลขโทรศัพท์มือถือ กับบริษัทในเครือของธนาคารนั้นๆ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการเสนอขายประกันสุขภาพ ประกันชีวิต หรือผลิตภัณฑ์ทางการเงินอื่นๆ แก่ผู้บริโภคทางโทรศัพท์ ซึ่งนอกจากก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้บริโภคซึ่งเป็นเจ้าของข้อมูลแล้ว ยังก่อให้เกิดความไม่สบายใจต่อเจ้าของข้อมูล

¹ มาตรา 32 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว

การกระทำอันเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ”

² Amendment IV “The right of the people to be secure in their persons, houses, papers, and effects, against unreasonable searches and seizures, shall not be violated, and no warrants shall issue, but upon probable cause, supported by oath or affirmation, and particularly describing the place to be searched, and the persons or things to be seized.”

³ Article 8 of the European Convention on Human Rights “Right to respect for private and family life

1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.

2. There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.

เช่นกัน เนื่องจากเจ้าของข้อมูลไม่อาจทราบได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองนั้นได้ถูกส่งต่อไปยังใครบ้าง ข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด หรือข้อมูลนั้นจะถูกเก็บรักษาไว้นานเพียงใด

จากปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าข้อมูลส่วนบุคคลนั้นในบางครั้งไม่ใช่สิ่งที่เป็นเรื่องส่วนบุคคลหรือส่วนตัวอีกต่อไปและในบางครั้งข้อมูลส่วนบุคคลอาจถูกนำไปใช้ในทางที่มีขอบและก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ดังนั้น เพื่อเป็นการรักษาผลประโยชน์ของบุคคลต่างๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลนั้น ไม่ให้บุคคลอื่นนำไปใช้ประโยชน์โดยที่ตนเองไม่ยินยอม ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยจึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Data Protection / Data Privacy) เพื่อวางหลักเกณฑ์ มาตรการเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของต่างประเทศและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
2. เพื่อศึกษาถึงบทบัญญัติแห่งกฎหมายคุ้มครองส่วนบุคคลของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

ขอบเขตของการศึกษา

บทความนี้เป็นการศึกษาถึงหลักการพื้นฐานของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พัฒนาการของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทย รวมทั้งหลักเกณฑ์ของกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความหมายของคำว่าข้อมูลส่วนบุคคลที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง รวมทั้งหลักการการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของกฎหมายไทย คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

คำจำกัดความ

บทความนี้เกี่ยวข้องกับกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” (Personal Data) ได้มีคำนิยามหรือคำจำกัดความ ดังนี้

EU General Data Protection Regulation (GDPR) ซึ่งเป็นกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรปได้กำหนดว่า ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวกับบุคคลธรรมดาผู้เป็นเจ้าของข้อมูล ซึ่งข้อมูลนั้นระบุถึงตัวตนหรือสามารถระบุถึงตัวตนของเจ้าของข้อมูลนั้นได้ ข้อมูลนั้นอาจระบุถึงตัวตนของเจ้าของข้อมูลได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อม เช่น ชื่อ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่อยู่ ชื่อที่ใช้ในทางระบบอินเทอร์เน็ต หรือข้อมูลอัตลักษณ์ของเจ้าของข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางร่างกาย ทางกายภาพ ทางพันธุศาสตร์ ทางด้านจิตใจ ทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านวัฒนธรรม หรือทางด้านสังคมของเจ้าของข้อมูล⁴

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้บัญญัติไว้ว่า ข้อมูลส่วนบุคคล หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ⁵

⁴General Data Protection Regulation (GDPR) Art. 4 (1) ‘personal data’ means any information relating to an identified or identifiable natural person (‘data subject’); an identifiable natural person is one who can be identified, directly or indirectly, in particular by reference to an identifier such as a name, an identification number, location data, an online identifier or to one or more factors specific to the physical, physiological, genetic, mental, economic, cultural or social identity of that natural person.

⁵มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

1. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายต่างประเทศ

แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศเยอรมนี โดยกฎหมายที่ให้ ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับแรก คือ กฎหมายของรัฐ Hessen ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในระดับ รัฐ บัญญัติขึ้นในปี ค.ศ. 1970 และต่อมาในปี ค.ศ. 1977 ประเทศเยอรมนีได้บังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในระดับสหพันธรัฐ (Federal Act on Data Protection)(Library of Congress, 2018)และต่อมาประเทศ อื่นๆ ก็ได้มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ประเทศฝรั่งเศส⁶ ประเทศสหรัฐอเมริกา⁷ นอกจากนี้ประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียน (ASEAN) เช่น ประเทศมาเลเซีย⁸ ประเทศสิงคโปร์⁹ ประเทศ ฟิลิปปินส์¹⁰ ต่างก็มีกฎหมายซึ่งให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะ

ในปี ค.ศ. 1995 สหภาพยุโรปได้ออกหลักเกณฑ์ คือ Directive 95/46/EC ขึ้นมาบังคับใช้ในกลุ่มประเทศ สมาชิกของสหภาพยุโรป โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและเสรีภาพในการเคลื่อนไหวของ ข้อมูลต่อมาในปี ค.ศ. 2016 รัฐสภาแห่งยุโรปได้ประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลฉบับใหม่ คือ EU General Data Protection Regulation (GDPR) ซึ่งมีผลบังคับใช้แล้วเมื่อปี ค.ศ. 2018 โดยเป็นกฎหมายที่มี สาระสำคัญเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของประชาชนในกลุ่มประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และความเป็นส่วนตัวโดยมีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้อำนาจนอกอาณาเขต (Extraterritorial Jurisdiction) คือ ให้ความคุ้มครองต่อข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปไม่ว่าข้อมูลนั้นจะถูกรวบรวมหรือ ประมวลผลในพื้นที่ใดในโลก กำหนดบทลงโทษแก่ผู้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล โดยต้องโทษปรับ 20 ล้านยูโร หรือปรับไม่เกินร้อยละ 4 ของรายได้ทั่วโลกของกิจการนั้น ขึ้นอยู่กับว่าจำนวนใด มากกว่า รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลและการยกเลิกการให้ความยินยอม (European Commission, 2018)

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development หรือ OECD) ซึ่งเป็นองค์การระหว่างประเทศได้จัดทำ Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data ซึ่งกำหนดหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้ (OECD, 2013)

1. หลักการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยจำกัด (Collection Limitation Principle) หมายถึง การจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นไปโดยจำกัด และต้องใช้วิธีการโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นธรรม โดยเจ้าของ ข้อมูลส่วนบุคคลต้องรับรู้และยินยอมให้มีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลนั้น

2. หลักการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลอย่างมีคุณภาพ (Data Quality Principle) หมายถึง ข้อมูล ส่วนบุคคลที่ถูกจัดเก็บรวบรวมต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูลนั้น และข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต้อง ถูกต้อง สมบูรณ์ และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันเสมอ

⁶ Act No. 78-17 of 6 January 1978 on information Technology, Data Files and Civil Liberties

⁷ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้อยู่ในรูปแบบของกฎหมายซึ่งให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการ ทั่วไป แต่จะเป็นการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภายใต้กฎหมายในเรื่องอื่น เช่น ในกฎหมายระดับสาธารณรัฐการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล จะเป็นไปตามบทบัญญัติของ Federal Trade Commission Act หรือการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายของสถาบันการเงิน คือ Gramm Leach Bliley Act เป็นต้น

⁸ Personal Data Protection Act 2010 (PDPA)

⁹ Personal Data Protection Act 2012 (No. 26 of 2012)

¹⁰ Data Privacy Act of 2012 (Republic Act No. 10173)

3. **หลักการระบุวัตถุประสงค์ (Purpose Specification Principle)** หมายถึง การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลต้องระบุวัตถุประสงค์แห่งการจัดเก็บนั้นก่อนหรือในเวลาที่ทำการจัดเก็บข้อมูล และการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นจะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวเท่านั้น หากวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเปลี่ยนแปลง วัตถุประสงค์ที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นจะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์เดิม

4. **หลักการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลอย่างจำกัด (Use Limitation Principle)** หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องไม่ถูกเปิดเผย เข้าถึง หรือใช้สำหรับวัตถุประสงค์เพื่อการอื่นนอกเหนือไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้ เว้นแต่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นการใช้ตามที่บัญญัติของกฎหมายได้กำหนดไว้

5. **หลักการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล (Security Safeguards Principle)** หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องถูกปกป้องรักษาโดยใช้วิธีการรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม โดยต้องป้องกันต่อความเสี่ยงที่ข้อมูลส่วนบุคคลจะสูญหาย ถูกเข้าถึงโดยมิชอบ ถูกทำลาย ถูกใช้ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือถูกเปิดเผย

6. **หลักความโปร่งใส (Openness Principle)** หมายถึง การมีนโยบายเกี่ยวกับความโปร่งใสของการพัฒนา การปฏิบัติงาน และนโยบายเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลโดยวิธีการนั้นต้องแสดงให้เห็นถึงการมีอยู่และลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคล วัตถุประสงค์หลักของการใช้ รวมถึงชื่อและสถานที่ตั้งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

7. **หลักการมีส่วนร่วมของเจ้าของข้อมูล (Individual Participation Principle)** หมายถึง เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องมีสิทธิดังต่อไปนี้

- สิทธิที่จะได้รับการยืนยันจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลว่ามีข้อมูลส่วนบุคคลของตนเองหรือไม่
- สิทธิที่จะติดต่อสื่อสารกับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ปราศจากค่าใช้จ่าย หรือเสียค่าใช้จ่ายโดยน้อยที่สุด โดยวิธีการที่เหมาะสม และโดยรูปแบบที่เจ้าของข้อมูลสามารถเข้าใจได้โดยง่าย
- สิทธิที่จะได้รับการชี้แจงในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลปฏิเสธไม่ปฏิบัติตามสิทธิทั้ง 2 สิทธิข้างต้น และมีสิทธิที่จะได้แจ้งการปฏิเสธนั้นได้
- สิทธิที่จะได้แจ้งการจัดเก็บหรือประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลของตน และหากการได้แจ้งสำเร็จเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทำลาย แก้ไขให้ถูกต้อง ทำข้อมูลให้สมบูรณ์ หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลส่วนบุคคลของตน

8. **หลักความรับผิดชอบ (Accountability Principle)** หมายความว่า ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องรับผิดชอบต่อการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการพื้นฐานคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลข้างต้น

2. การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายของประเทศไทย

2.1 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำหรับประเทศไทยสิทธิของประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลได้เริ่มถูกบัญญัติรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 34 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า

“การกล่าวไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยังสาธารณชนอันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน”

นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 35 วรรคสาม ได้บัญญัติรับรองถึงสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลเช่นกัน โดยบัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบจากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

และในปัจจุบันได้มีการรับรองสิทธิของประชาชนชาวไทยเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 32 ซึ่งบัญญัติว่า

“บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัวการกระทำความผิดเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใดๆ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ”

แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะมีบทบัญญัติรับรองสิทธิเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น แต่ในระยะแรกประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองแก่ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการเฉพาะ แต่จะเป็นการให้ความคุ้มครองในแต่ละกรณีโดยกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของพระราชบัญญัติต่างๆ เช่น การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534¹¹ การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือความลับของตัวความตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528¹² พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2549¹³ เป็นต้น

2.2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในรูปแบบของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยเฉพาะนั้นปรากฏขึ้นครั้งแรกในบทบัญญัติของ “พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540” ซึ่งแม้ว่าพระราชบัญญัตินี้จะเป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงและรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ แต่ก็ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเช่นกันโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้ เว้นแต่ข้อมูลข่าวสารของราชการที่เป็นรายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล¹⁴ ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควรหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยก็ได้¹⁵

นอกจากนี้บทบัญญัติในหมวด 3 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังนี้

- มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล เช่น ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้อและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จ

¹¹ มาตรา 12 มาตรา 15 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการคุ้มครองและจัดการข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎร พ.ศ. 2561

¹² ข้อ 11 แห่งข้อบังคับสภาพทนายความว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ออกตามความในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528

¹³ มาตรา 20 มาตรา 20/1 มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2549

¹⁴ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บัญญัติว่า “ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล” หมายถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะของบุคคล เช่น การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีเลขหมาย รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และให้หมายความรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้ว

¹⁵ มาตรา 15(5) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

ตามวัตถุประสงค์ ต้องพยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล รวมทั้งต้องจัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล เป็นต้น

- มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้กรณีที่หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลเพื่อให้ไว้ล่วงหน้าหรือในขณะนั้น
- มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิที่จะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนและมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสารหรือได้รับสำเนาข้อมูลข่าวสารนั้น รวมถึงมีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือเพื่อให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องได้

บทบัญญัติของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ข้างต้น แม้ว่าจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แต่ก็ยังเป็นเพียงการคุ้มครองผ่านทางด้านหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเท่านั้น โดยกำหนดสิทธิให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลของตนที่หน่วยงานของรัฐได้เก็บรักษาไว้ แต่ไม่ได้กำหนดถึงกฎเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไป ไม่ได้กำหนดหน้าที่เกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลแก่ภาคเอกชน รวมทั้งไม่ได้กำหนดบทลงโทษไว้สำหรับบุคคลที่ฝ่าฝืนนำข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นไปใช้ประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย และไม่ได้กำหนดบทลงโทษแก่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนเช่นกัน

2.3 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

เนื่องจากการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายที่กล่าวมาข้างต้นนั้นยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไป จึงเกิดแนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายเพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นมาในปี พ.ศ. 2552 แต่ในขณะนั้นยังไม่สามารถประกาศใช้เป็นกฎหมายได้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของไทยจึงยังไม่เกิดขึ้น ในระยะเวลาต่อมาร่างกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลนี้ได้ถูกเสนอให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาอีกครั้ง โดยสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้มีมติให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายและได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562” ในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 โดยพระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้นับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เว้นแต่บทบัญญัติในหมวด 2 (การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล) หมวด 3 (สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล) หมวด 5 (การร้องเรียน) หมวด 6 (ความรับผิดชอบทางแพ่ง) หมวด 7 (บทกำหนดโทษ) และความในมาตรา 95 (บทเฉพาะกาลกรณีข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้เก็บรวบรวมไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ) และ มาตรา 96 (ระยะเวลาการออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้) ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 1 ปีนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป¹⁶ ทั้งนี้ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และประชาชนได้เตรียมความพร้อมและปรับตัวเพื่อรองรับการบังคับใช้กฎหมายรวมถึงกฎเกณฑ์ลำดับรองต่างๆ

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 คือเนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมากจนสร้างความเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทำให้การเก็บรวบรวม ใช้ หรือ

¹⁶ มาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการล่วงละเมิดดังกล่าว ทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม จึงสมควรกำหนดให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปขึ้นเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ กลไก หรือมาตรการกำกับดูแลเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นหลักการทั่วไป กฎหมาย

3. สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

3.1 ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดบทนิยามของคำว่า “ข้อมูลส่วนบุคคล” โดยให้ความหมายว่าเป็นข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ¹⁷ โดยบุคคลตามกฎหมายฉบับนี้หมายถึงบุคคลธรรมดาเท่านั้น ซึ่งจากบทนิยามนี้จะเห็นได้ว่ากฎหมายฉบับนี้มุ่งให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลธรรมดาที่ยังมีชีวิตอยู่เท่านั้น¹⁸ รวมทั้งไม่ได้คุ้มครองข้อมูลของนิติบุคคลเนื่องจากการจัดตั้งนิติบุคคลจะต้องมีการจดทะเบียนจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือถูกก่อตั้งขึ้นโดยกฎหมาย ข้อมูลต่างๆ ของนิติบุคคลโดยสภาพจึงเป็นข้อมูลที่บุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงได้นอกจากนี้ยังมีการกำหนดมิให้นำบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาบังคับใช้ในกรณีดังต่อไปนี้¹⁹

1. การเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือเพื่อกิจกรรมในครอบครัวของบุคคลนั้นเท่านั้น
2. การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งรวมถึงความมั่นคงทางการคลังของรัฐหรือการรักษาความปลอดภัยของประชาชนรวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินนิติวิทยาศาสตร์หรือการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
3. บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมไว้เฉพาะเพื่อกิจการสื่อบุคคลงานศิลปกรรมหรืองานวรรณกรรมอันเป็นไปตามจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพหรือเป็นประโยชน์สาธารณะเท่านั้น
4. สภาผู้แทนราษฎรวุฒิสภา และรัฐสภารวมถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งโดยสภาดังกล่าวซึ่งเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลในการพิจารณาตามหน้าที่และหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎรวุฒิสภารัฐสภาหรือคณะกรรมการการแล้วแต่กรณี
5. การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการพิจารณาคดีการบังคับคดีและการวางทรัพย์ รวมทั้งการดำเนินงานตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
6. การดำเนินการกับข้อมูลของบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิกตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต²⁰
7. กรณีอื่นๆ ซึ่งประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดเพิ่มเติม)

¹⁷ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

¹⁸ กฎหมายของบางประเทศ เช่น Singapore Personal Data Protection Act 2012 กำหนดให้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตายจะได้รับการคุ้มครองในบางกรณีเป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี นับจากวันที่บุคคลนั้นถึงแก่ความตาย

¹⁹ มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁰ บริษัทข้อมูลเครดิต คือ นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตเพื่อจัดเก็บข้อมูลเครดิตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ให้สินเชื่อหรือสถาบันการเงินมีข้อมูลทางการเงินของผู้ขอสินเชื่อที่ถูกต้องครบถ้วนเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ให้สินเชื่อในการให้สินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อ

แม้ว่าการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีข้างต้นนั้นจะได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เช่น การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล การประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล แต่อย่างไรก็ตามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามกรณีข้างต้นต้องจัดให้มีการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้เก็บรักษาไว้หรืออยู่ในความควบคุมของตนให้เป็นไปตามมาตรฐานด้วย

3.2 ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ “ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Controller) และ “ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Processor)

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เช่น หน่วยงานของรัฐ โรงพยาบาล โรงเรียน มหาวิทยาลัย นายจ้าง ธนาคาร เว็บไซต์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐหรือผู้ประกอบการเอกชนก็ตาม

หน้าที่ของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่²¹

1. จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการสูญหายเข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือว่าเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม

2. ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ

3. จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อผลกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินความจำเป็นตามวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นหรือตามที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลร้องขอ หรือที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ถอนความยินยอม

4. แจ้งเหตุแห่งการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทั้งนี้กรณีที่การละเมิดนั้นมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุแห่งการละเมิดและแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย

ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งหรือในนามของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ บุคคลหรือนิติบุคคลซึ่งดำเนินการดังกล่าวไม่เป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล เช่น ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

หน้าที่ของผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้แก่²²

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามคำสั่งที่ได้รับจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น เว้นแต่คำสั่งนั้นขัดต่อกฎหมายหรือบทบัญญัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

2. จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลที่เกิดขึ้น

3. จัดทำและเก็บรักษาบันทึกการรายการของกิจกรรมการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไว้

²¹ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²² มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

นอกจากนี้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลเป็นหน่วยงานของรัฐ ตามที่กำหนด หรือมีการดำเนินกิจกรรมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งต้องมีการตรวจสอบ ข้อมูลส่วนบุคคลหรือระบบอย่างสม่ำเสมอ หรือกิจกรรมหลักนั้นเกี่ยวข้องกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูล ส่วนบุคคลที่มีลักษณะเป็นข้อมูลอ่อนไหว กฎหมายกำหนดให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องจัดให้มี “เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล” (Data Protection Officer) ของตนด้วย²³

3.3 การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 คือ การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งต้องได้รับ “ความยินยอม” (Consent) จากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อน โดยการให้ความยินยอมอาจจะเกิดขึ้นก่อนหรือในขณะที่จะทำการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น²⁴ หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่ขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนหรือขอความยินยอมโดยไม่ถูกต้องตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ ย่อมทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้²⁵ วิธีการขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องทำโดยชัดแจ้ง เป็นหนังสือ หรือผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่โดยสภาพไม่อาจขอความยินยอมด้วยวิธีการดังกล่าวได้²⁶

หลักเกณฑ์การขอความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล²⁷

1. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมีหน้าที่ต้องแจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลถึง “วัตถุประสงค์” ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลด้วย และการดำเนินการต่างๆ ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวม การดำเนินการที่แตกต่างไปจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้ก่อนหรือในขณะที่ทำการเก็บรวบรวมนั้นจะไม่สามารถทำได้ เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้แจ้งวัตถุประสงค์ใหม่ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบ และได้รับความยินยอมแล้วหรือมีบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้กระทำได้²⁸

2. การขอความยินยอมต้องแยกส่วนออกจากข้อความอื่นที่ชัดเจน มีแบบหรือข้อความที่เข้าถึงได้ง่ายและเข้าใจได้ รวมทั้งใช้ภาษาที่อ่านง่าย และไม่เป็นการหลอกลวง หรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ดังกล่าว

3. ต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในการให้ความยินยอม กล่าวคือ การเข้าทำสัญญารวมถึงการให้บริการใดๆ ต้องไม่มีเงื่อนไขในการให้ความยินยอมเพื่อเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่มีความจำเป็นหรือเกี่ยวข้องสำหรับการเข้าทำสัญญาหรือการให้บริการนั้นๆ

การให้ความยินยอมนั้นจะสามารถยกเลิกเมื่อใดก็ได้ โดยผ่านวิธี “การถอนความยินยอม” โดยเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งกฎหมายกำหนดให้การถอนความยินยอมต้องทำได้โดยง่าย เว้นแต่มีข้อจำกัดสิทธิในการถอนความยินยอมโดยกฎหมายหรือสัญญาที่ให้ประโยชน์แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล โดยผลของการถอนความยินยอมนั้นจะทำให้ผู้ควบคุมข้อมูลไม่สามารถเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้อีก แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อ การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ให้ความยินยอมไปก่อนหน้านี้แล้ว

²³ มาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁴ มาตรา 19 วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁵ มาตรา 19 วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁶ มาตรา 19 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁷ มาตรา 19 วรรคสามและวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

²⁸ มาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

โดยชอบ อย่างไรก็ตามหากการถอนความยินยอมนั้นจะส่งผลกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในเรื่องใด ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงผลกระทบจากการถอนความยินยอมนั้นด้วย²⁹

จากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขอความยินยอมข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าเป็นไปตามหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ OECD ในเรื่องหลักการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยจำกัดหลักการระบุวัตถุประสงค์หลักการใช้อย่างจำกัด และหลักความโปร่งใส

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล

เมื่อผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลแล้วก็สามารถดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้ โดยกฎหมายกำหนดให้สามารถเก็บรวบรวมได้เท่าที่จำเป็นภายใต้วัตถุประสงค์อันชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล³⁰ รวมถึงต้องจัดเก็บจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยตรง³¹ และกำหนดหน้าที่แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้³²

1. แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลถึงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลว่าเป็นการนำไปใช้หรือนำไปเปิดเผยในเรื่องใด
2. แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงกรณีที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายหรือสัญญาหรือมีความจำเป็นต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเข้าทำสัญญา รวมทั้งแจ้งถึงผลกระทบที่เป็นไปได้จากการไม่ให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้น
3. แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลไว้ทั้งนี้หากไม่สามารถกำหนดระยะเวลาได้ชัดเจนก็ให้กำหนดระยะเวลาตามที่คาดหมายได้ตามมาตรฐานของการเก็บรวบรวม
4. แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงประเภทของบุคคลหรือหน่วยงานซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมอาจจะต้องถูกเปิดเผย
5. แจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงข้อมูลของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อในกรณีที่มีตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้แจ้งข้อมูลสถานที่ติดต่อและวิธีการติดต่อตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย
6. แจ้งสิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

จากหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเห็นได้ว่าเป็นไปตามหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ OECD ในเรื่องหลักการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลโดยจำกัดหลักการระบุวัตถุประสงค์หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วมของเจ้าของข้อมูล

อย่างไรก็ตามกฎหมายได้กำหนดข้อยกเว้นให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ในบางกรณี ได้แก่³³

- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อจัดทำเอกสารประวัติศาสตร์หรือจดหมายเหตุเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยหรือสถิติที่ได้จัดให้มีมาตรการปกป้องที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล
- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตร่างกายหรือสุขภาพของบุคคล

²⁹ มาตรา 19 วรรคห้าและวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁰ มาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³¹ มาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³² มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³³ มาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติตามสัญญาซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นคู่สัญญาหรือเพื่อใช้ในการดำเนินการตามคำขอของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลก่อนเข้าทำสัญญานั้น

- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากการจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการกิจเพื่อประโยชน์สาธารณะของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือปฏิบัติหน้าที่ในการใช้อำนาจอธิปไตยมอบให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเนื่องจากการจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือของบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

- การเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อเป็นไปตามการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคลบางประเภทนั้นจัดอยู่ในลักษณะของการเป็นข้อมูลอ่อนไหว (Sensitive Personal Data) หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นเรื่องส่วนตัวโดยแท้ของเจ้าของข้อมูล เป็นข้อมูลละเอียดอ่อนที่หากถูกนำมาใช้อาจก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมได้ (ปิยะบุตร บุญอรามเรือง, ปิติ เอี่ยมจำรูญลาภ, ชวิน อุ่นภัทร, และ จิตติรัตน์ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล, 2561, น.19) โดยมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดถึงลักษณะของข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นข้อมูลอ่อนไหว ได้แก่ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลในทำนองเดียวกัน โดยข้อมูลอ่อนไหวนี้ห้ามไม่ให้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล เว้นแต่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

อย่างไรก็ตามหากเป็นกรณีที่มีความจำเป็น เช่น การต้องเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตร่างกายหรือสุขภาพของบุคคลซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่สามารถให้ความยินยอมได้หรือเป็นข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะแล้วด้วยความยินยอมโดยชัดแจ้งของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับเวชศาสตร์ป้องกันหรืออาชีวเวชศาสตร์ประโยชน์ด้านสาธารณสุขเช่น การป้องกันโรคติดต่อร้ายแรงการคุ้มครองแรงงานการศึกษาวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะที่สำคัญโดยจัดให้มีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและประโยชน์ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เป็นต้น ในกรณีเช่นว่านี้สามารถรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะข้างต้นโดยไม่ต้องขอรับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตัวอย่างเช่น ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติ ควรให้แพทย์สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับประวัติการรักษาพยาบาลหรือประวัติการใช้ยาของผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัวได้

3.5 การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

กฎหมายห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นกรณีของข้อมูลที่สามารถเก็บรวบรวมได้โดยไม่ต้องขอความยินยอม³⁴ และการใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไข คือ การใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ตามที่ได้แจ้งให้แก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล และในกรณีของการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศ ประเทศปลายทางหรือองค์การระหว่างประเทศที่รับข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องมีมาตรฐานการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลที่เพียงพอ

3.6 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและมาตรการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิดังนี้³⁵

³⁴ มาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁵ มาตรา 30- 35 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

1. สิทธิขอเข้าถึงและขอรับสำเนาข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเองซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล
2. สิทธิขอให้เปิดเผยถึงการได้มาซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวที่ตนไม่ได้ให้ความยินยอม
3. สิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนจากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นอยู่ในรูปแบบที่สามารถอ่านหรือใช้งานโดยทั่วไปได้ด้วยเครื่องมืออุปกรณ์ที่ทำงานได้โดยอัตโนมัติและสามารถใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลได้ด้วยวิธีการอัตโนมัติ
4. สิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบข้างต้นไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่น
5. สิทธิขอรับข้อมูลส่วนบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบข้างต้นไปยังผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอื่นโดยตรง เว้นแต่สภาพทางเทคนิคไม่สามารถทำได้
6. สิทธิคัดค้านการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับตนเมื่อใดก็ได้
7. สิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการลบ หรือทำลาย หรือทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลเป็นข้อมูลที่ไม่สามารถระบุตัวบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้
8. สิทธิขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลระงับการใช้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นได้
9. สิทธิในการขอให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลดำเนินการให้ข้อมูลส่วนบุคคลนั้นถูกต้องเป็นปัจจุบันสมบูรณ์ และไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

นอกจากนี้กฎหมายยังกำหนดมาตรการคุ้มครองเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลโดยให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญซึ่งแต่งตั้งโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล รวมทั้งลูกจ้างหรือผู้รับจ้างของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ³⁶ เช่น นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยไม่ได้รับอนุญาตซึ่งหากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือตรวจสอบข้อร้องเรียนแล้วเห็นว่าข้อร้องเรียนนั้นอาจใกล้เคียงได้และคู่กรณีประสงค์จะให้ใกล้เคียง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญดำเนินการใกล้เคียงต่อไป แต่หากไม่สามารถใกล้เคียงได้ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจออกคำสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลปฏิบัติหรือดำเนินการแก้ไขการกระทำของตนให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือสั่งห้ามผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลกระทำการที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือให้กระทำการใดเพื่อระงับความเสียหายนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่ยอมดำเนินการตามคำสั่งนั้นให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาบังคับใช้โดยอนุโลม³⁷

3.7 ความรับผิดทางแพ่งของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดความรับผิดทางแพ่งไว้สำหรับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้ดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ดังนี้

1. ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล (Actual Damages) ไม่ว่าการดำเนินการนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากการกระทำหรือละเว้น

³⁶ มาตรา 73 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁷ มาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

การกระทำของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย³⁸ โดยค่าสินไหมทดแทนนั้นให้คิดคำนวณจากความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ใช้จ่ายไปตามความจำเป็นในการป้องกันความเสียหายที่กำลังจะเกิดขึ้นหรือระงับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วด้วย³⁹

2. ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษ(Punitive Damages) ศาลมีอำนาจสั่งให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนเพื่อการลงโทษเพิ่มขึ้นจากจำนวนค่าเสียหายทดแทนที่แท้จริงที่ศาลกำหนดได้ตามที่ศาลเห็นสมควรแต่ไม่เกิน 2 เท่าของค่าสินไหมทดแทนที่แท้จริงนั้นโดยคำนึงถึงพฤติการณ์ต่างๆ เช่น ความร้ายแรงของความเสียหายที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับผล ประโยชน์ที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้รับ สถานะทางการเงินของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล การที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือการที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีส่วนในการก่อให้เกิดความเสียหายด้วย⁴⁰

3.8 มาตรการลงโทษบุคคลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ได้กำหนดมาตรการลงโทษบุคคลที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายไว้ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ การกำหนดบทลงโทษทางอาญาและการกำหนดโทษปรับทางปกครอง ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

บทลงโทษทางอาญา⁴¹

1. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่ได้แจ้งต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นข้อมูลอ่อนไหวไปยังต่างประเทศโดยไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมาย โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเสียหาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลที่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หรือใช้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากที่ได้แจ้งต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ หรือส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งเป็นข้อมูลอ่อนไหวไปยังต่างประเทศโดยไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของกฎหมาย เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 1,000,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

3. ผู้ที่ล่วงรู้ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้านำข้อมูลส่วนบุคคลนั้นไปเปิดเผยแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โทษทางปกครอง

โทษทางปกครอง (Administrative Sanction) หมายถึง โทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมาย โดยให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองวินิจฉัยลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนได้โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาล โทษทางปกครองนี้ได้ถูกนำมาบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายๆ ฉบับ เพื่อเป็นการเพิ่มมาตรการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 82 – 89 ได้

³⁸ มาตรา 77 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

³⁹ มาตรา 77 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

⁴⁰ มาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

⁴¹ มาตรา 79 – 80 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กำหนดบทลงโทษทางปกครองไว้ในกรณีที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือบุคคลอื่นซึ่งได้กระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมาย โดยกำหนดบทลงโทษในลักษณะของค่าปรับทางปกครอง

ตัวอย่างของลักษณะการกระทำความผิดและบทลงโทษทางปกครอง เช่น

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่แจ้งรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบก่อนหรือในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 1,000,000 บาท

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 1,000,000 บาท

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 3,000,000 บาท

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลขอความยินยอมโดยการหลอกลวงหรือทำให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลเข้าใจผิดในวัตถุประสงค์ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 3,000,000 บาท

- ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเก็บรวบรวมใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่เป็นข้อมูลที่อ่อนไหวโดยไม่ได้รับความยินยอมโดยชัดแจ้งจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 5,000,000 บาท

- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 1,000,000 บาท

- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลไปยังต่างประเทศโดยไม่ได้ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 3,000,000 บาท

- ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหวโดยไม่เป็นไปตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 5,000,000 บาท

- ตัวแทนผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือตัวแทนผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลไม่บันทึกการตาม dõiตามกฎหมายกำหนดเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลสามารถตรวจสอบได้หรือไม่จัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 1,000,000 บาท

- ผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ หรือไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกิน 500,000 บาท

กระบวนการลงโทษปรับทางปกครองนั้น กฎหมายให้อำนาจคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญส่งลงโทษตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจะสั่งให้แก้ไขหรือตักเตือนก่อนก็ได้ โดยการพิจารณาออกคำสั่งลงโทษปรับทางปกครอง ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญคำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิด ขนาดกิจการของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลหรือผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล หรือพฤติการณ์ต่างๆ ประกอบด้วย

กรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ยอมชำระค่าปรับทางปกครอง ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาบังคับใช้โดยอนุโลม และกรณีที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการบังคับตามคำสั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถดำเนินการบังคับทางปกครองได้ ให้คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อบังคับชำระค่าปรับ ถ้าศาลปกครองเห็นว่าคำสั่งให้ชำระค่าปรับนั้นชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษา และบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เป็นการคุ้มครองประโยชน์ส่วนบุคคลของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลนั้นมิให้ถูกเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนเอง โดยที่ไม่ได้ให้ความยินยอม หรือโดยผิดวัตถุประสงค์ และกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถตรวจสอบข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้รวมถึงกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลสามารถตรวจสอบและควบคุมผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลที่ทำการเก็บรวบรวมใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ สำหรับการคุ้มครองประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้นกฎหมายฉบับนี้จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศว่าประเทศไทยนั้นมีมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปที่เพียงพอซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในประเทศไทยอีกทางหนึ่งนั้นเองรวมทั้งยังเป็นการช่วยอำนวยความสะดวกสำหรับการส่งหรือโอนข้อมูลส่วนบุคคลแบบข้ามพรมแดนอีกด้วย

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะพบว่าเป็นการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเป็นการทั่วไปแต่ไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 มาตรา 20 ได้กำหนดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การให้ความยินยอมของผู้เยาว์ที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเท่านั้น แต่ไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบความยินยอมของผู้ใช้อำนาจปกครองที่มีอำนาจกระทำการแทนผู้เยาว์ว่าเป็นการให้ความยินยอมโดยแท้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ในปัจจุบันข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนนั้นมักจะเป็นข้อมูลที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น ข้อมูลส่วนตัว รูปภาพ หรือภาพเคลื่อนไหวของเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสื่อออนไลน์ต่างๆ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้อาจถูกนำไปใช้ในการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิของเด็กและเยาวชนได้ ซึ่งกฎหมายของประเทศอื่น เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กในระบบอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ คือ Children's Online Privacy Protection Act of 1998 (COPPA) อันเป็นกฎหมายที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ประมวลผล หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กที่อายุต่ำกว่า 13 ปี บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีการกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ตที่กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการขอความยินยอมจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง รวมทั้งกำหนดค่าปรับทางแพ่งต่อผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมายฉบับนี้ ดังนั้น เพื่อให้การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมกับบุคคลทุกวัย รวมทั้งเท่าทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของประเทศไทยจึงควรมีการเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะเพิ่มเติมขึ้นมา

เอกสารอ้างอิง

ปิยะบุตร บุญอร่ามเรือง, ปิติ เอี่ยมจรรย์ลาภ, ชวิน อุ่นภัทร และจิตติรัตน์ ทิพย์สัมฤทธิ์กุล. (2561). *Thailand Data Protection Guidelines 1.0 : แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

BBC News. (2018). *Facebook fined £500,000 for data scandal*. Retrieved on 10 June 2019, from <https://www.bbc.com/news/technology-45976300>.

- European Commission. (2018). *2018 reform of EU data protection rules*. Retrieved on 10 June 2019, from https://ec.europa.eu/commission/priorities/justice-and-fundamental-rights/data-protection/2018-reform-eu-data-protection-rules_en. Accessed June 10, 2019.
- Library of Congress. (2018). *Online Privacy Law: Germany*. Retrieved on 10 June 2019, from <https://www.loc.gov/law/help/online-privacy-law/2012/germany.php>.
- OECD. (2013). *OECD Guidelines on the Protection of Privacy and Transborder Flows of Personal Data*. Retrieved on 10 June 2019, from at: <https://www.oecd.org/internet/ieconomy/oecdguidelinesontheProtectionofPrivacyandTransborderFlowsOfPersonalData.htm#guidelines>.